19.2.2019

Kaarlela Teija

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto (VeJ)

U 105/2018 vp
Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksista neuvoston direktiiviksi ja asetukseksi (sähköisen kaupankäynnin arvonlisäverodirektiivin täytäntöönpanosäännökset)

Esitetyn sääntelyn ulottuvuus tulee määritellä tarkemmin

- Finanssiala ry kannattaa alv-petosten torjumista lainsäädännöllisin keinoin.
- Lainsäädännössä omaksuttujen keinojen tulisi kuitenkin olla oikeasuhteisia eikä niiden toteuttamisesta saisi aiheutua kohtuutonta kulurasitusta, varsinkaan ulkopuolisille tahoille.
- Esitetyn raportointivelvoitteen laajuuden vuoksi jopa noin 90 % rekisteriin kerättävästä tiedosta voisi olla sääntelyn kannalta epärelevanttia
- Tämän vuoksi esitettyä sääntelyä tulisi tarkentaa niin, että tiedot säädetään kerättäväksi vain yhteen kertaan ja niiltä toimijoilta, joilla on täydellisimmät tiedot käytettävissään.
- **Täydelliset tiedot sekä verkkokauppaan liittyvistä maksuista että maksunsaajista ovat vain niillä maksupalveluntarjoajilla, jotka tarjoavat verkkokauppiaille maksamisen ratkaisuja. Tämän vuoksi sääntely tulisikin tarkentaa kohdistumaan vain näihin toimijoihin. Näin saadaan myös sääntelystä maksupalveluille sekä viranomaisille aiheutuva kokonaiskulurasitus pidettyä mahdollisimman pienenä.**
- Mikäli raportointivelvoite kuitenkin asetettaisiin esitetyn mukaisessa laajuudessa, tulisi sen yksityiskohtia muuttaa annettavien tietojen, maksunpalautusten ja kynnysarvon osalta.

Aloitteen tarkoituksena on helpottaa verkkokaupan alv-petosten torjumista. Tämän toteuttamiseksi esitetään, että maksupalveluntarjoajien on säilytettävä rajat ylittävien maksujen tiedot ja raportoitava ne veroviranomaisille neljännesvuosittain. Finanssiala ry kannattaa hankkeen perusteluissa esille tuotuja päämääriä, mutta toivoo jatkokäsittelyssä otettavan huomioon seuraavat seikat:

1 Suhteellisuusperiaate

Alv-perinnän tehostamiseksi on olemassa ja osin jo vireilläkin muita toimenpiteitä, esim. sähköinen kuitti, tulliviranomaisten yhteistyö ja verkkokauppa-alustoja koskevat, v. 2021 voimaan tulevat alv-perintää koskevat velvoitteet. Tällaisten toimenpiteiden, jotka koskettavat suoraan asianosaisia toimijoita tai viranomaistahoja, tulisi olla ensisijaisia alv-perinnän tehostamisessa.

Pankit (ja maksupalveluntarjoajat ylipäätään) ovat verkkokaupan alv-perintään nähden täysin ulkopuolisia osapuolia, joille kuitenkin tulisi huomattavia kustannuksia raportoinnin rakentamisesta - alustavan arvion mukaan koko toimialan kustannukset olisivat vähintäänkin useita satoja miljoonia euroja.

2 Kerättävien tietojen laajuus

2.1 Paljon, mutta osin puutteellista tietoa

Ehdotetussa muodossa raportointivelvoite ilmeisesti koskisi kaikkia verkkokaupassa tapahtuvaan maksamiseen osallistuvia maksupalveluntarjoajia, joita osallistuu verkkokaupassa yhteen maksutapahtumaan yleensä useampia – tyypillisesti maksajan tiliä ylläpitävä maksupalveluntarjoaja (maksajan pankki), maksunsaajalle eli verkkokauppiaalle maksunvälitystä tarjoava(t) yrity(k)s(et) sekä maksunsaajan tiliä ylläpitävä maksupalveluntarjoaja (maksunsaajan pankki).

Näin ollen samaa maksua koskevat tiedot tulisivat raportoiduksi useampaan kertaan. Eri toimijoilla on saatavissa tapahtumista erilaisia tietoja – esimerkiksi korttimaksamisessa ei maksajan maksupalveluntarjoajalla ole tiedossaan saajan tilinumeroa tai muuta maksutilitunnistetta. Tilisiirroissa taas maksajan maksupalveluntarjoaja ei pysty tarkistamaan maksajan antamia saajan nimi- tai osoitetietoja, jotka voivat siis olla virheelliset tai puutteelliset. Puutteellisten tietojen yhdisteleminen tuottaisi runsaasti ylimääräistä työtä raportin käyttäjille.

Moninkertaisen tietomassan kerääminen sotii myös Suomen linjaamaa tiedonhallinnan periaatetta vastaan, jonka mukaan samaa tietoa kysytään vain kerran.[i]

2.2 Runsaasti ylimääräistä tietoa

Suomen Pankin maksutilastojen mukaan vuosittainen ulkomaille lähtevien tilisiirtojen määrä Suomessa on 942.053.617 kpl. Verkkokauppaan liittyviä näistä on arviomme mukaan alle 10 %. Tilanne on todennäköisesti sama kaikkialla Euroopassa, joten keskitetyssä rekisterissä olevasta tiedosta yli 90 % olisi sääntelyn kannalta epärelevanttia.

Tietojen suuresta määrästä ja osittaisesta puutteellisuudesta aiheutuisi todennäköisesti viranomaisille ylimääräistä hallinnollista taakkaa, kun eri lähteistä tulevia tietoja pitäisi yhdistellä. Lisäksi suuren tietomassan (European Banking Federationin arvion mukaan jopa kymmeniä miljardeja maksutapahtumia vuosittain) käsitteleminen aiheuttaa suuria kustannuksia molemmissa päissä. Ruotsin Skatteverket onkin omassa lausunnossaan kiinnittänyt huomiota näihin asioihin. [ii]

2.3 Maksut, jotka jäävät sääntelystä huolimatta raportoimatta

Mikäli maksut tapahtuvat luotollisella kortilla, koko kortille kertynyt saldo laskutetaan yleensä kerran kuukaudessa, jolloin maksajan tilillä näkyy vain yksi kertasuoritus kyseiselle korttitoimittajalle. Varsinkin jos kyseessä on muun kuin maksajan pankin myöntämä kortti, ei maksajan pankilla ole tietoa laskun sisältämistä yksittäisistä ostotapahtumista. Myös saajan tilinpitäjäpankille olisi yksittäisten korttimaksutapahtumien raportoiminen sääntelyehdotuksen ehdottomalla tarkkuudella mahdotonta, koska korttimaksujen hyvitykset tilille tapahtuvat useita maksuja sisältävissä erissä.

Tilanne on sama myös, jos ostos on ostettu rahoituksella (osamaksulla), koska rahoituksen tarjoaja eli tililtä tapahtuvan maksun maksunsaaja on useinkin joku muu

kuin myyjä itse – tutkimamme otoksen mukaan yli 90 %:ssa verkkokaupoista laskutus tapahtuu toisen yrityksen kautta. Ellei verkkokaupalle rahoitusta tarjoavia yrityksiä velvoiteta raportointiin, jäävät nämä volyymitiedot saamatta.

Kortti- ja osamaksutapahtumissa palveluntarjoajilla lisäksi on usein maksujen selvittämistä varten tilejä useissa eri maissa, joten rahan siirrot saattavat tapahtua kotimaan maksuina ja jäädä näin ollen raportoinnin ulkopuolelle.

3 Verkkokaupan maksupalveluntarjoajat

Verkkokaupassa voi olla käytössä useita erilaisia maksutapoja, kuten kuvasta käy ilmi. Jokaisen maksutavan osalta on kauppiaalla sopimus jonkin maksupalveluntarjoajan kanssa. Kyseisellä maksupalveluntarjoajalla on siis tarkat tiedot sekä sopimuskumppanistaan että sille hyvitettävistä maksuista ja niiden liittymisestä nimenomaan verkkokauppaan.

4 Raportoinnin yksityiskohtiin liittyvät ongelmat

Annettavien tietojen osalta ongelmallista olisi se, että varsinkaan maksajan tiliä pitävällä pankilla ei useinkaan ole kaikkia vaadittavia tietoja maksunsaajasta. Esimerkiksi maksunsaajan virallinen nimi tai osoite on maksajan maksupalveluntarjoajan tiedossa ainoastaan, jos myös maksunsaaja on saman maksupalveluntarjoajan asiakas, muussa tapauksessa nämä tiedot ovat maksajan vapaamuotoisesti antamia. Korttimaksamisessa ei maksajan maksupalvelun-tarjoajalla myöskään ole tiedossaan saajan tilinumeroa tai muuta maksutilitunnistetta. Maksunsaajan alv-tunniste ei myöskään ole maksajan pankilla tiedossa. Esityksen 243c artiklan mukaan kaikki tiedot alv-tunnistetta lukuun ottamatta olisivat kuitenkin raportoinnissa pakollisia. Mikäli kaikki maksupalveluntarjoajat velvoitetaan raportoimaan tapahtumat, tulisi kaikkien 243c artiklan tietojen osalta todeta, että ne on annettava vain, jos ne ovat tiedossa.

Verkkokauppaan liittyviä maksunpalautuksia eivät tiliä pitävät maksupalveluntarjoajat myöskään pystyisi raportoimaan. Palautuskoodia käytetään maksuilla ainoastaan silloin, kun vastaanottava pankki ei pysty hyvittämään maksua ja joutuu sen takia palauttamaan rahat. Verkkokaupan palautuksissa taas on kyse siitä, että alkuperäinen maksu toteutuu normaalisti ja maksajan palautettua tavaran tapahtuva

hyvitys on pankin kannalta uusi, alkuperäisestä maksusta erillinen tapahtuma. Palautusten raportoinnista tulee siis luopua.

Raportoinnille asetetun tapahtumien kynnysrajan asettamisella (enemmän kuin 25 maksua samalle saajalle neljännesvuoden aikana) on pyritty rajaamaan ulkopuolelle yksityisissä tarkoituksissa tapahtuvat varojen siirrot. Kynnysrajan seuranta kuitenkin monimutkaistaa raportointia maksupalveluntarjoajan päässä ja sitä kautta lisää raportoinnista aiheutuvia kustannuksia. Lisäksi on mahdollista, että verkkokauppa saa yksittäisen maksupalveluntarjoajan kautta alle 25 maksua neljännesvuodessa, mutta mikäli maksuja tulee useiden eri maksupalveluntarjoajien kautta useista eri maista, voi yhteenlaskettu maksujen kappalemäärä olla kuitenkin jopa kymmeniä tuhansia, mikä on alv-perinnän kannalta varmaankin olennainen määrä. Tämän vuoksi tulisikin esitetystä kynnysrajasta luopua.

FINANSSIALA RY

Lea Mäntyniemi

Johtaja

FINANCE FINLAND

19.2.2019

Kaarlela Teija

[i] VM:n tiedote 5.12.2018; HE Tiedonhallinnan uudeksi yleislaiksi

[ii] https://www.skatteverket.se/omoss/varverksamhet/rapporterremissvarochskrivelser/remissvar/2019/remissvar2019/20254435718112.5.309a41aa1672ad0c837bc3b.html